

VIENI IŠ DAUGELIO: 1918 m. vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai – valstybės kūrėjai



Paroda skirta Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui, visiems Lietuvos valstybės kūrėjams ir moderniojo Lietuvos parlamentarizmo šimtmečiui.

LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMAS

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Akte deklaruojamos dvi didžiosios ir pamatinės Lietuvos valstybės politinės vertybės – demokratija ir parlamentarizmas.



1905

PASKELBIAMAS LIETUVOS AUTONOMIJOS SIEKIS

1905 m. gruodžio 4–5 d. Vilniuje paskelbiama Lietuvos suvažiavimas (jame dalyvavo 2 000 atstovų) gavė Didžiojo Vilniaus Seimo pavadinimą. Didysis Vilniaus Seimas reikalauja Lietuvos autonomijos Rusijos imperijos sudėtyje, jo rezoliucija skelbia: „Reikalauji Lietuvai autonomijos su Seimu Vilniuje, širku visuotniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu, nesiskiriant lyties, tautos ir tikėjimo. Toji autonomišką Lietuvą turi būti sudėta iš dabartinės etnografinės Lietuvos, kapo branduolio L.“ Tai buvo pirmoji didžioji lietuvių politinė koalicija, rodžiai įvairių politinių grupų vadovų politinę brandą ir lietuvių sieki patiemis lemti savo likimą.



1917

DEKLARUOJAMAS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SIEKIS

1917 m. rugpjūčio 18–22 d. Vilniuje susirinkusi 222 lietuvių atstovybė – Lietuvių konferencija – žinge pirmasis reikalus žinginius Lietuvos valstybės atkūrimo link. Lietuvių konferencija priėmė rezoliuciją, kuri skelbė: „Lietuvai Lietuvos plėtojimos reikalinga yra sudaryti iš jos nepriklausoma, demokratiškai sutvarkyta valstybė etnografinėmis ribomis L. Galutinai nustatyti nepriklausomos Lietuvos pamatus L. turi būti suleiktas steigiamasis Lietuvos seimas Vilniuje L.“ Konferencijoje buvo išrinkta 20 asmenų Lietuvos Taryba. 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą.

1918

ATKURIAMA LIETUVOS VALSTYBĖ

1918 m. vasario 16 d. Vilniuje Lietuvos Taryba, vykdydama Lietuvių konferencijos rezoliuciją, paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą, kurio skelbė: „Lietuvos Taryba, kaip visesmele lietuvių tautos atstovybė, remdamasi pripažintą tautų nepriklausomybės teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nusistatymais rugpjūčio 18–22 d. 1917 metais, skelbia atstatyti nepriklausomą, demokratiškai sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje L. Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privylo galutinai nustatyti kiek galima greičiau suleiktas Steigiamasis Seimas, demokratiškai būdu visų jos gyventojų širku.“

1920

PROKLAMUOJAMA LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖ

1920 m. gegužės 15 d. Kaune susirinkęs Steigiamasis Seimas iškinėdamas proklamavo Lietuvos nepriklausomybę. „Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą Nepriklausomą Lietuvos Valstybę, kaip demokratišką respubliką, etnografinėmis sienomis ir laisvą nuo visų išorinių įvykių, kurie yra būvis su kitomis valstybėmis.“ Šiuo nutarimu Steigiamasis Seimas visų Lietuvos piliečių vardu aprobovavo ir įtvirtino 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Aktą bei lietuvių tautos kovų siekiant Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Šis Seimas, 1922 m. rugpjūčio 1 d. priėmęs Lietuvos Valstybės Konstituciją, nustatė pagrindinius Lietuvos valstybės santvarkos dėsnius ir dar kartą patvirtino demokratiškos respublikos raišos kelią.

1949

DEKLARUOJAMAS LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO SIEKIS

1949 m. vasario 16 d. Ministrų Kabinete buvo paskelbta Lietuvos Liaudies Kovos Sąjūdžio Tarybos deklaracija – valstybės tęstinumą okupacijos sąlygomis parviltintu būdu. Deklaraciją paskelbė atitarsi Lietuvos Liaudies Kovos Sąjūdžio Tarybos nariai Lietuvos valstybės atkūrimą grindi parlamentinės demokratijos principais ir 1922 m. Steigiamąjo Seimo priėmto Konstitucijos dvasia.

1990

ATKURIAMA LIETUVOS VALSTYBĖS NEPRIKLAUSOMYBĖ

1990 m. kovo 11 d. Vilniuje demokratiškai širku Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba paskelbė Aktą „Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo“, kurio skelbė: „Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama Tautos valią, nutaria ir iškinėdamas skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais svetimoms jėgoms parankintas Lietuvos Valstybės suvereninių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė. Lietuvos Taryba 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės aktais ir 1920 m. gegužės 15 d. Steigiamąjo Seimo rezoliucija dėl atstatytos Lietuvos demokratinės valstybės nekada nebūvo netoję teisinės galios ir yra Lietuvos Valstybės konstitucinis pamatas.“ Lij Aktą balsavo 124 Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos deputatai. Per savo veiklos metus Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba įtvirtino Lietuvos valstybingumą, padėjo tvirtai demokratiškos nepriklausomos valstybės raišos pagrindus ir įvykdė visus Atkūrimą Seimo uždavinius, todėl Seimo 1996 m. lapkričio 26 d. deklaracija į pavadinta Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba Atkūrimą Seimu.

Stende vaizduojamas Lietuvos valstybės nepriklausomybės kelias. Nuo 1905 m. metų bandymo gauti autonomijos teises iki 1990 m. atkuriamos nepriklausomos Lietuvos valstybės.



Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti Centro komiteto nariai ir darbuotojai

Seči. Iš kairės: Juozas Kuckis, Emilija Vileišienė, Antanas Vileišis, daktaras Jonas Basanavičius, Antanas Smetona (gimerėninkas), Jonas Rymantas, Donatas Malinauskas, Juozas Stankienė, Stevas R. Kasperis, Aleksandras Stulginskis, Ignas Jankevičius, Juozas Balčys, Vladas Jonkevičius, Jakubas Semas, Antanas Žirvištonavičius, Mykolas Biržiška, Povilas Dregelis, Jonas Semelka, Kazimieras Barakauskas. Vilnius, apie 1917 m. (Fotografė: Aleksandra Juškaitė)



Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti vaikų prieglaudų evakuacijos į Markučius dalyviai

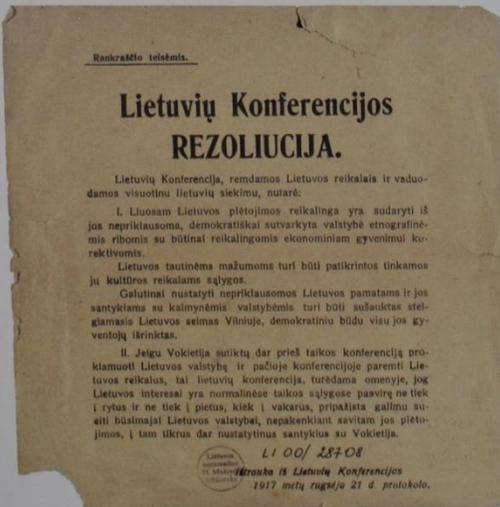
Carinės Rusijos karo metu, 1917 m. Vilniaus krašte, kurį okupavo rusai, buvo įsteigta prieglauda lietuvių vaikams. Čia buvo prieglaudama apie 1000 lietuvių vaikų. (Fotografė: Aleksandra Juškaitė)

Pirmojo pasaulinio karo metais išblaškyta lietuvių visuomenė telkėsi į įvairias organizacijas, skatinusias ir kėlusias lietuviškos kultūros, istorijos, politikos ir savarankiškumo klausimus.



Lietuvių konferencijoje išrinktos Lietuvos Tarybos nariai, 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą

Politinis lietuvių branduolys
1918 m. vasario 16 d.
istorinėje Lietuvos sostinėje
Vilniuje pasirašė Lietuvos
Nepriklausomybės Aktą,
kuriuo deklaravo dvi
didžiausias pamatines
Lietuvos valstybės politines
vertybes – demokratiją ir
parlamentarizmą.



Vienas svarbiausių Lietuvos konferencijos darbo rezultatų – 1917 m. rugsėjo 21 d. vienbalsiai priimta Lietuvos konferencijos rezoliucija



Dienraščio „Lietuvos aidas“ numeris, kuriame pirmą kartą buvo publikuotas Lietuvos Tarybos priimtas Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės Aktas

„Vasario Šešioliktosios aktas nebuvo vienu dvidešimties vyrų pasirašyta patraukli deklaracija. Aktas buvo visos tautos, pasiryžusios eiti savos nepriklausomybės keliu, krauju bei darbu paliudytas žodis.“

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras

Jonas Vailokaitis (1880–1944)

Seimo narys



Seimo kadencijos: I Seimas, II Seimas, III Seimas, IV Seimas

Gimė: 1880 m. balandžio 25 d.
Holivainimas: 1908 m. baigė Peterburgo prekybos ir gamybos mokyklą

Seimo kadencijos: Seimams Seimo narys
Išrinktas: I Kauno rinkimų apygardoje
Seimo Prezidiumo narys: nebuvo
Seiminių sąrašų narys: sąrašo narys
Frakcija: Lietuvos krikščionių demokratinė frakcija
Seimo komisijos: Finansų ir šaudymo komisija, gamtinės

Veikla: pramonininkas, finansininkas, Lietuvos Tarybų narys, įvairių verslo įmonių ir kooperacinių bankų steigėjas ir darbininkas, verslo sutarimų rėmėjas, verslo Lietuva, žemės ūkio, medžiagų

Likimas: 1940 m. Sovietų Sąjunga okupavusi Lietuvą patvirtavo įstatymą, 1941 m. gruodžio 16 d. mirė Kaune



Lietuvos valstybės veikėjų ir užsienio valstybių atstovų vakarienė

Kairėje: 2-as – Bronius Bliuvis, 3-as – Jonas Vailokaitis, 6-as – Jonas Drabekavičius, 9-as – dr. Leonas Bielis, Dešinėje, stalo gale – Mikėlas Krupavičius
Kaunas, apie 1930 m. | Fotografijos nemunstytytas



Dovana Kauno šaulių rinkinei

Jonas Vailokaitis su Kauno šaulių rinkinei dovanota, sukurta pašalinimo automobilo
Kaunas, 1936 m. | Fotografijos nemunstytytas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras

Jonas Vileišis (1872–1942)

Seimo narys



Seimo kadencijos: I Seimas, II Seimas, III Seimas, IV Seimas

Gimė: 1872 m. sausio 3 d.

Holivainimas: 1898 m. baigė Peterburgo universiteto Teisės fakultetą

Seimo kadencijos: I Seimo narys

Išrinktas: V Panevėžio rinkimų apygardoje, Seimo nario mandato atsisakė Gabrielė Petkevičaitė-Bitė

Seimo Prezidiumo narys: nebuvo

Seiminių sąrašų narys: sąrašo duomenų

Frakcija: Lietuvos socialistų liaudies demokratų frakcija

Seimo komisijos: Užsienio reikalų komisijos narys, Tarybų ir redakcijos komisijos narys, paslaugų komisija

Veikla: teisininkas, advokatas, Lietuvos Tarybų narys, veidas, rinkimų komisijos, finansų komisijos, laikraščio „Lietuvos socialistų Kauno žurnalas“, Vytauto Didžiojo universiteto direktoriaus

Likimas: 1942 m. balandžio 1 d. mirė Kaune



Lietuvos valstybės atstovai prie sąsiuvinį su parašais, kuriais reikalaujama de jure pripažinti Lietuvos valstybę

1919 m. Jungtinės Amerikos Valstijų ambasadorius de jure pripažino Lietuvos valstybę, tačiau de jure nepripažino valstybę. Iš dešinės: 1-as – diplomatas Jonas Aukštadis, 2-asis – Lietuvos valstybės atstovas Jungtinėse Amerikos Valstijose Jonas Vileišis
Jungtinės Amerikos Valstijos | Fotografijos nemunstytytas



Vienybės medžio sodinimas

Centrinė: Kauno miesto Kaunietis Jonas Vileišis, Centrinėje kairėje: Šv. Mikalojaus parapijos klebonas, Šilutės, Molėtų, Pėnėmėnų, Kauno, Tiltelių, Jurbarko, rėmėjas, komunistas Vladas Mikėlas, Dešinėje: Kauno miesto savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės
Kaunas, 1933 m. | Fotografijos nemunstytytas



Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo prezidiumas

Iš kairės: sekretorius, Juozas Pridemnas, pirminis sekretorius Ladas (Vladis) Malinavičius, pirminis vicepirmininkas Jonas Staugaitis, Steigiamojo Seimo Pirmininkas Aleksandras Stulginskis, antrasis vicepirmininkas Justinas Staugaitis. Kaunas, 1918 m. | Fotografijos nemusdykimas.

Šaltiniai: Lietuvos Respublikos Prezidentūra, 2014 m. | 140101



Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo posėdis

Darbojimo pradžia, antroji sesija, 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės Akto signatarai: Kazimieras Stulginskis, Juozas Vaitiekaitis. Kaunas, 1918 m. | Fotografijos nemusdykimas.

Šaltiniai: Lietuvos Respublikos Prezidentūra, 2014 m. | 140101

Lietuvos piliečiai nepabūgę
imtis ginklo Nepriklausomybės
kovose 1918 – 1920 m. ir
apgynę Lietuvos
savarankiškumą, toliau tęsė
darbą demokratiškais pagrindais
išrinkę valdžią – Steigiamąjį
Seimą.



Šventinės Vasario 16-osios eisenos dalyviai prie Prezidento rūmų sveikina Lietuvos Respublikos Prezidentą Aleksandrą Stulginskį
Eisenos dalyviai sveikina Lietuvos Respublikos Prezidentą Aleksandrą Stulginskį
Kaunas, 1923 m. vasario 16 d. (Fotografas Valdekus Domeika)



Nepriklausomybės dienos – Vasario 16-osios eisenos dalyviai prie Seimo rūmų sveikina Lietuvos Respublikos Seimą
Eisenos dalyviai sveikina Seimo Pirmininką dr. Leonas Balciauskis ir Seimo prezidento tuomet
Kaunas, 1923 m. vasario 16 d. (Fotografas Valdekus Domeika)

Anot istoriko Vinco Trumpos,
„Tolimesnis Lietuvos
gyvenimas apskritai nuėjo
Vasario 16 d. akto numatyta
kryptimi“.